

Παρέμβαση της ΠΡΩΣΥΝΑΤ
στη συνεδρίαση του περιφερειακού συμβουλίου Αττικής για τη ΣΜΠΕ του ΠΕΣΔΑ
(10/11/2016)

A. Τι συζητάμε σήμερα;

Στην ουσία συζητάμε το νέο ΠΕΣΔΑ της Αττικής. Το οποίο, αφού δεν το έχουμε δει σε τελική μορφή ακόμη, υποθέτουμε ότι είναι αυτό που περιγράφεται στη ΣΜΠΕ. Είναι ένα σχέδιο το οποίο φιλοδοξεί να εναρμονιστεί με το νέο εθνικό σχέδιο και, ταυτόχρονα, να αντικαταστήσει το υφιστάμενο, από το 2006, ΠΕΣΔΑ. Με το οποίο, υποτίθεται, υπάρχουν τεράστιες διαφορές

B. Τα βασικά στοιχεία του υφιστάμενου ΠΕΣΔΑ

- Τι προέβλεπε ο υφιστάμενος ΠΕΣΔΑ
 - ✓ Βάρος στα σύμμεικτα (ΕΜΑΚ + 3-4 νέες μονάδες σύμμεικτων, δυναμικότητας 1.700.000 τ/χρόνο +)
 - ✓ Χαμηλές προσδοκίες από την ανακύκλωση και την προδιαλογή οργανικών
 - ✓ Πλήρη ιδιωτικοποίηση της διαχείρισης με ΣΔΙΤ 28ετούς διάρκειας
 - ✓ 3 ΧΥΤΑ/ΧΥΤΥ (Φυλή, Γραμματικό, Κερατέα)
- Την τύχη του τη γνωρίζουμε. Ο υφιστάμενος ΠΕΣΔΑ, στα βασικά του σημεία, κατέρρευσε. Καλώς έγινε, μόνο που αυτή η κατάρρευση άφησε πίσω της μεγάλες «πληγές», τις οποίες πρέπει να πάρουμε πολύ σοβαρά υπόψη μας στο νέο σχεδιασμό.

Γ. Οι πληγές που άφησε η κατάρρευση του υφιστάμενου ΠΕΣΔΑ

- Τον αποτεφρωτήρα επικίνδυνων υγειονομικών αποβλήτων στη Φυλή. Δηλαδή, μια εγκατάσταση επικίνδυνων αποβλήτων (όλης της Ελλάδας), που δεν έχει καμία σχέση με τα αστικά απόβλητα, σε μια εγκατάσταση αστικών αποβλήτων.
- Το ΕΜΑΚ: το μεγαλύτερο τεχνικό-διαχειριστικό και οικονομικό σκάνδαλο. Κόστισε πανάκριβα, ποτέ δε λειτούργησε στην τυπική του δυναμικότητα, πέτυχε ασήμαντη ανάκτηση, θάβεται το σύνολο, σχεδόν, των «προϊόντων» του, δεν εκτρέπεται από την ταφή, προκαλεί συνεχή οικονομική αιμορραγία. Το «κατόρθωμα» της νέας διοίκησης είναι η μείωση των ΑΣΑ και η «μπόχα». Κάθε απόπειρα να λειτουργήσει με μεγαλύτερη δυναμικότητα θα χειροτερέψει την κατάσταση. Συνεπώς, δεν βλέπουμε κανένα λόγο που να δικαιολογεί τη συνέχιση της λειτουργίας του, όσο κι αν μας θλίβει η απαξίωση και καταστροφή δημόσιων υποδομών, που έχουν πληρωθεί από την τσέπη μας. Κανένα λάθος, όμως, δε διορθώνεται με τη συνέχισή του.
- Τη μονιμοποίηση της παρουσίας της WATT και την προσπάθεια ανάπτυξης νέων δραστηριοτήτων από μέρους της, μέσα σε καθεστώς πλήρους αφωνίας της περιφέρειας και του ΕΔΣΝΑ, γεγονός που μας δίνει το δικαίωμα ότι να ισχυριζόμαστε πως, ότι γίνεται, γίνεται με τη σύμφωνη γνώμη της περιφέρειας και του ΕΔΣΝΑ.
- Την εξάντληση των δυνατοτήτων του ΧΥΤΑ Φυλής, στο τέλος του 2018. Αυτό το «πέπλο» που σκέπαζε τις αμαρτίες όλης της Αττικής και λειτουργούσε σαν βαλβίδα εκτόνωσης της πίεσης που υπήρχε -με τα «σπασμένα» να τα πληρώνουν οι κάτοικοι της Δυτικής Αττικής, φυσικά- έχει πάψει να υπάρχει και έχει μετατραπεί σε μια ενεργοποιημένη ωρολογιακή βόμβα.
- Την ανάθεση στους εργολάβους του 90% του έργου που εκτελείται στην εγκατάσταση της Φυλής, όπου, κατά τα άλλα, έχουμε δημόσια διαχείριση από τον ΕΔΣΝΑ.
- Το ΧΥΤΑ Γραμματικού, χωροθετημένο σε τεκμηριωμένα ακατάλληλη θέση, μικρό μεν για να συμβάλλει στην αποσυμφόρηση της κατάστασης στην Αττική, ικανό όμως να αποτελέσει μια

μόνιμη πηγή νέων προβλημάτων στην περιοχή, στο βαθμό που υπάρξει επιμονή στη λειτουργία του.

Το κυριότερο: χάθηκαν δέκα πολύτιμα χρόνια, χωρίς να γίνει τίποτα, εξακολουθούμε να κάνουμε αυτό που κάναμε και το 2006, δηλαδή να θάβουμε το 93% των ΑΣΑ και αυτό είναι το πιο βαρύ τίμημα που πληρώνουμε και το πιο άμεσο πρόβλημα που έχουμε να αντιμετωπίσουμε.

Δ. Τι πρέπει να γίνει

Το πρώτο πράγμα που πρέπει να γίνει είναι να αναγνωρίσουμε την ωμή πραγματικότητα και να κάνουμε τους λογαριασμούς μας με αυτά τα δεδομένα. Δηλαδή:

- Να αποφασίσουμε το άμεσο και οριστικό κλείσιμο της εγκατάστασης της Φυλής, για λόγους που εξηγήθηκαν, κρατώντας αποκλειστικά δραστηριότητες περιβαλλοντικής αποκατάστασης και όχι μιας ψευδεπίγραφης ανάπλασης, τύπου Χιρίγιας, που σημαίνει συνέχιση της λειτουργίας της με μονάδες επεξεργασίας σύμμεικτων και καύσης.
- Να αναγνωρίσουμε ότι ο ΧΥΤΑ του Γραμματικού είναι μια λάθος επιλογή, η οποία πρέπει να αναιρεθεί.

Το δεύτερο πράγμα που πρέπει να κάνουμε είναι να δώσουμε βάρος σε πραγματικά αποκεντρωμένες υποδομές ανάκτησης υλικών (δημοτικές ή διαδημοτικές), σε συνδυασμό με τις μονάδες ήπιας επεξεργασίας των υπολειμματικών σύμμεικτων και τους νέους ΧΥΤΥ. Όποιος νομίζει ότι μπορούμε να έχουμε ασφαλή διαχείριση παραλείποντας κάτι από το συνολικό πακέτο, μάλλον δεν έχει στοιχειώδη αίσθηση της πραγματικότητας και της κρίσης που έρχεται. Αυτό μπορεί να το ισχυρίζεται κάποιος που θέλει να επωφεληθεί από την κρίση, για να δρομολογηθούν άλλες μπίζνες, όπως η καύση (εδώ ή στο εξωτερικό). Δεν μπορεί, όμως, τέτοιες κουβέντες να ακούγονται από πρόσωπα που έχουν υπεύθυνη θέση στην περιφέρεια, όπως ο αντιπεριφερειάρχης Δυτικής Αττικής κ. Βασιλείου.

Και κάτι ακόμη: είναι κροκοδείλια τα δάκρυα για τα δεινά της Φυλής και της Δυτικής Αττικής, από εκείνους που αρνούνται να δεχτούν στις περιοχές του τις υποδομές που τους αντιστοιχούν, πιστοί στο δόγμα «ούτε ένα κιλό σκουπίδια στον τόπο μου». Τέτοια αλληλεγγύη καλύτερα να λείπει. Η ΠΡΩΣΥΝΑΤ δε «μάσησε» ποτέ τα λόγια της σε αυτό το ζήτημα -από την περίοδο της Κερατέας, ακόμη- και δεν θα το κάνει και τώρα. Όσοι υποστηρίζουν αυτήν τη συντηρητική και αντιδραστική αντίληψη, όποιο «κοστούμι» κι αν φορούν, να ξέρουν ότι θα μας έχουν απέναντι.

Ε. Πως απαντά ο νέος ΠΕΣΔΑ

Ερχόμαστε στο προκείμενο: απαντά ο νέος ΠΕΣΔΑ στην ανάγκη για ένα ριζικά διαφορετικό μοντέλο διαχείρισης και στην ανάγκη να προλάβουμε την επερχόμενη κρίση σκουπιδιών; Η απάντηση είναι κατηγορηματικά όχι και τη λέμε προκαταβολικά. Δημοσιοποίησε ο ΕΔΣΝΑ ένα δεκάλογο υπέρ του ΠΕΣΔΑ, με τους πέντε πρώτους λόγους να είναι γενικολογίες και ευχολόγια και τους άλλους πέντε να είναι από αστήρικτοι, έως ψευδείς. Έχουμε καταθέσει ένα κείμενο δώδεκα βασικών λόγων για τους οποίους πρέπει να απορριφθεί ο ΠΕΣΔΑ, στηρίζουν τους ισχυρισμούς μας, κυριότεροι των οποίων είναι οι εξής:

- Οι στόχοι της προδιαλογής και της ανάκτησης είναι υποχρεωτικοί και από μόνοι τους δεν προδικάζουν το αποτέλεσμα.
- Οι στόχοι αυτοί δεν θα επιτευχθούν γιατί απουσιάζει και το κατάλληλο μοντέλο διαχείρισης και γιατί απουσιάζουν, εντελώς, τα αναγκαία εργαλεία. Είναι οι δημοτικές υποδομές ανακύκλωσης και διαχείρισης οργανικών, που περιγράφει το ΕΣΔΑ και ο οδηγός σύνταξης

ΤΣΔ. Μπείτε στον κόπο να τα συγκρίνετε με τα ΤΣΔ και θα δείτε ότι είναι η μέρα με τη νύχτα. Οι στόχοι δεν θα πιαστούν και γιατί δεν προβλέπεται ίχνος χρηματοδότησης για υποδομές αυτού του είδους. Δεν θα πιαστούν γιατί διαιωνίζεται το σημερινό διάτρητο, ιδιωτικοποιημένο σύστημα ανακύκλωσης (σχέδιο νόμου). Οι δήμοι θα εξακολουθούν να έχουν το ρόλο της συλλογής και μεταφοράς και η διαχείριση θα εξακολουθήσει να γίνεται στις κεντρικές εγκαταστάσεις των ΣΕΔ (Δυτική Αττική) και στο ΕΜΑΚ. Τα σύμμεικτα θα εξακολουθήσουν να παραμένουν η κύρια κατηγορία αποβλήτων.

- Μήπως, έστω για την επεξεργασία των σύμμεικτων, θα λειτουργήσει η λογική της αποκέντρωσης και της ήπιας διαχείρισης, αφού γίνεται λόγος για 6 μονάδες; Λόγος γίνεται, αλλά πραγματική βούληση για τη δημιουργία τους δε φαίνεται. Οι τρεις από τις έξι μονάδες είναι «χαμένες από χέρι» (κεντρικοί δήμοι - νότια Αττική). Η -υπερδιαστασιοποιημένη- μονάδα του Πειραιά, όπου διαφάνηκε μια δυνατότητα συναίνεσης, είναι υπό αίρεση. Απομένει η μονάδα του Γραμματικού, με μειωμένη στο μισό τη δυναμικότητά της για να γίνει πιο εύπεπτη στους ψηφοφόρους και για να δημιουργηθεί η ψευδαίσθηση της αποκέντρωσης. Και, φυσικά, όλο το βάρος πέφτει στη Φυλή και στη Δυτική Αττική. Το ΕΜΑΚ γιγαντώνεται, η WATT στήνεται, ο αποτεφρωτήρας παραμένει και ετοιμάζεται κατασκευή ΧΥΤΕΑ στον Ασπρόπυργο. Στελέχη του ΕΔΣΝΑ, το τελευταίο διάστημα, χρησιμοποιούν το επιχείρημα ότι δεν πρόκειται για επέκταση, αφού η δυναμικότητα του ΕΜΑΚ είναι 360.000 τ/χρόνο. Αντί να κάνουν τις συγκρίσεις με αυτό που πραγματικά γίνεται, συγκρίνουν με τη δυναμικότητα που περιγράφεται στα χαρτιά. Αυτό που δεν ξέρουν -ή αποκρύπτουν- είναι ότι η τυπική δυναμικότητα του ΕΜΑΚ είναι 660.000 τ/χρόνο. Μήπως αυτό θα είναι ο επόμενος μποναμάς της Φυλής; Μήπως θα χρησιμοποιηθεί αυτό το στοιχείο για να δικαιολογηθεί η παρουσία της μονάδας της WATT; Ή, μήπως, θα περιοριστείτε απλά να μας υπενθυμίζετε ότι πρέπει να σας είμαστε ευγνώμονες που αρκείστε στους 450.000 τ/χρόνο; Δεν είναι τυχαίο ότι απόφαση για υποβολή αίτησης χρηματοδότησης έχει παρθεί μόνο για τη μονάδα του Γραμματικού και για το ΕΜΑΚ και όχι για τρεις που λέει ο δεκάλογος του ΕΔΣΝΑ.
- Για τους νέους ΧΥΤΥ καλύτερα να μη γίνεται λόγος. Το κλίμα και η διάθεση που (δεν) υπάρχει μας κάνει να πιστεύουμε ότι δεν πρόκειται να δούμε νέο ΧΥΤΑ/ΧΥΤΥ -αν το δούμε- πριν περάσουν 5-10 χρόνια, με την προτεραιότητα να δίνεται στις παλιές χωροθετήσεις, όπως στο, ήδη, δασωμένο Μελετάνι και στο λατομείο Μουσαμά, που ισοδυναμεί με επέκταση της Φυλής. Γι αυτό και η άρνηση να αναληφθούν συγκεκριμένες δεσμεύσεις, γι αυτό και η διατύπωση ότι ο ΧΥΤΑ Φυλής θα κλείσει όταν υπάρξουν οι νέες υποδομές. Αλλά, επειδή ο ΧΥΤΑ Φυλής θα έχει γεμίσει πολύ σύντομα, αυτό που θα συμβεί θα είναι ή η επέκτασή του ή κάποια ανάπλαση «αλά Χιρίγια» με μονάδες καύσης ή και τα δύο μαζί.

Για όλους αυτούς τους λόγους, πιστεύουμε ότι και ο νέος σχεδιασμός είναι βασικά συγκεντρωτικός, αναπαράγει τις παθογένειες του υφιστάμενου, ανάμεσά τους και την τάση για διαρκή κατακερματισμό και ιδιωτικοποίηση της διαχείρισης των αποβλήτων, δεν παράγει σοβαρό περιβαλλοντικό αποτέλεσμα και δεν αντιμετωπίζει την επερχόμενη κρίση. Αντίθετα, επιταχύνει την έλευση της κρίσης, με την περιφέρεια και τους δήμους παντελώς απροετοίμαστους να την αντιμετωπίσουν. Για όλους αυτούς τους λόγους, δεν επιτρέπεται να υιοθετηθεί από το περιφερειακό συμβούλιο.

ΣΤ. Ερώτημα στο ΠΑΣΟΚ και στη ΝΔ

Από τα πράγματα, η κριτική απευθύνεται στην περιφερειακή αρχή. Την ίδια και μεγαλύτερη ευθύνη, όμως, έχουν και οι πολιτικοί χώροι που διαχειρίστηκαν τα πράγματα τις τελευταίες δεκαετίες. Γι αυτό και η επιφανειακή κριτική τους, επικεντρωμένη στην ασυνέπεια και στις

παλιωδίες της περιφερειακής αρχής, δεν είναι πειστική. Έχουν υποχρέωση, απαλλαγμένοι από τις δεσμεύσεις που επικαλούνταν παλιότερα, να απαντήσουν ευθέως: τι έχουν να αντιπαραθέσουν στο σχέδιο ΠΕΣΔΑ της περιφέρειας και του ΕΔΣΝΑ; Εξακολουθούν να πιστεύουν ότι η λύση στο πρόβλημα είναι η επιστροφή στις πέντε (ΕΜΑΚ + τέσσερις νέες) θηριώδεις μονάδες επεξεργασίας σύμμεικτων; Επιμένουν στη λογική των ΣΔΙΤ; Το πρόβλημα της ασφαλούς διάθεσης, εξακολουθούν να πιστεύουν ότι θα αντιμετωπιστεί με το ΧΥΤΑ Φυλής και με τους ΧΥΤΑ του Γραμματικού και της Κερατέας; Συμφωνούν με την κατασκευή της μονάδας της WATT;

10/11/2016

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΣΥΝΕΝΝΟΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ (ΠΡΩΣΥΝΑΤ)

prosynat.blogspot.gr - prosynat@gmail.com